

Laivanvarustaja perusti valeammattiliiton ”Suomen Vapaat Merenkulkijat ry”, jonka avulla pyritään polkemaan työehtoja

Viime vuosina Ahvenanmaan ja Turun sekä Itä-Helsingin ja Porvoon saaristoliikenteen reittejä on operoinut yhtiörypäs, jonka yhtiönimiä ovat ainakin EW Finland, Nordic Jetline Finland, Coast Line, Nordic Coast Line, Pörtö Line, Söderskär Shipping ja Kalbåda Shipping. Päätösvaltaa näissä yhtiöissä käyttävät samat kaksi henkilöä: Hans Jonasson ja Oskar Berndtsson. Maaliskuussa Jonasson on perustanut työntekijäyhdistys Suomen Vapaat Merenkulkijat ry:n, joka on solminut työehtosopimuksia EW Finland Oy:n ja Nordic Jetline Finland Oy:n kanssa. Merenkulun ammattiliitot katsovat, että kyseessä on niin sanottu keltainen ammattiliitto, joka ei aidosti edusta työntekijöitä uskottavalla tavalla.

Keltainen ammattiliitto ajaa työnantajan etuja

Keltainen ammattiliitto on työntekijöiden yhdistykseksi väitetty rekisteröity yhdistys, jota työnantaja tosiasiaassa kontrolloi. Usein keltaisen ammattiliiton perustaja on työnantaja tai se on perustettu työnantajalle lojaalien henkilöiden toimesta. Se ei siis ole aito työntekijöiden etua valvova ja työehtojen parantamiseksi toimiva työntekijöiden yhdistys, vaan se toimii pääasiassa työnantajan edun ja tavoitteiden mukaisesti. Usein työnantajan perustamaan työntekijäyhdistykseen kuuluminen ei ole työntekijälle vapaaehtoista eikä yhdistys tarjoa jäsenilleen ammattiliittojen tavanomaisia palveluita, kuten edunvalvontaa tai oikeusapua.

Keltaisen liiton tarkoituksena on polkea työsuhteen ehtoja, usein etenkin palkkaukseen liittyen. Keltainen liitto on saatettu perustaa näennäisen sopimuskumppanin luomiseksi, jonka kanssa työnantaja voisi tehdä työehtosopimuksen. Työehtosopimus keltaisen liiton kanssa houkuttelee työnantajaa esimerkiksi silloin, kun työnantaja pyrkii sopimaan tietyistä lainkohdista toisin tai kiertämään alalla muuten sovellettavaksi tulevaa yleissitovaa työehtosopimusta tekemällä oman vaihtoehdoisen työehtosopimuksen.

Työehtosopimus keltaisen liiton kanssa saatetaan tehdä myös siksi, että työnantajan urakointi- tai toimeksiantosopimukseen sisältyy vaatimus työehtosopimuksen noudattamisesta, mutta työnantaja ei halua solmia työehtosopimusta alan työntekijöitä edustavan työntekijäyhdistyksen kanssa. Tällöin työnantaja päättää itse perustaa näennäisen työntekijäyhdistyksen, jonka kanssa työnantaja voi yksipuolisesti sanellen sopia työsuhteen ehdoista ja työstä maksettavasta palkasta, kun mikään osapuoli sopimuksessa ei aidosti pidä työntekijöiden puolia.

Joskus keltaisen liiton tekemän työehtosopimuksen mukainen palkka saattaa ensinäkemältä vaikuttaa paremmalta kuin työsuhteessa muutoin sovellettava vähimmäispalkka. Todellisuudessa työntekijä kuitenkin menettää esimerkiksi hänelle kuuluvat palkan lisät, sillä keltainen liitto toimii aina työnantajan intressissä. Ellei työnantaja tavoittelisi toiminnallaan huomattavaa hyötyä kuten säästöä palkkakuluissa, ei sillä olisi mitään syytä itse perustaa keinotekoista työntekijäyhdistystä.

Suomen Vapaat Merenkulkijat ry lienee perustettu Ahvenanmaan maakuntahallituksen saaristoliikenteen kilpailutusehtojen näennäiseksi täyttämiseksi

Ahvenanmaan maakuntahallitus kilpailuttaa yhteysalusten liikennöimiä reittejä. Kilpailutuksen kautta tehdyn urakointisopimuksen ehtojen mukaan yhteysalusta operoivan yrittäjän tai urakoitsijan pitää noudattaa voimassa olevaa työehtosopimusta.

Ahvenanmaan yhteysalusliikenteen ylläpidon urakoitsijana on vuodesta 2015 toiminut eri linjoilla ja eri nimillä Hans Jonassonin ja Oskar Berndtssonin päätösvallassa olevat yhtiöt. Tällä hetkellä eteläisellä ja pohjoisella linjalla toimii **Nordic Jetline Finland Oy**, joka operoi *M/s Ejdern*, *M/s Gudingen*, *M/s Knipan*, *M/s Skiftet-aluksia*.

Vuodesta 2014 alkaen Nordic Jetline Finland Oy:n ja merenkulun ammattiliittojen välillä on ollut voimassa työehtosopimus. Se päättyi helmikuun lopussa siihen, ettei Nordic Jetline Finland halunnut jatkaa tai uusia työehtosopimusta, "koska alalla ei ole yleissitovaa työehtosopimusta ja Suomessa vallitsee sopimusvapaus". Näin yhtiön hallitus oli päättänyt. Ammattiliitot ilmoittivat heti voimassa olevan työehtosopimuksen päättymisestä maakuntahallitukselle, sillä työehtosopimuksen puuttuessa työnantaja ei kykene täyttämään urakointisopimukseen kirjattua ehtoa työehtosopimuksen noudattamisesta.

Pian tämän jälkeen eli 17.3.2022 Nordic Jetline Finland Oy:n hallituksen ainoa varsinainen jäsen Hans Jonasson perusti työntekijäyhdistykseksi rekisteröidyn Suomen Vapaat Merenkulkijat ry:n, joka on solminut työehtosopimuksen Nordic Jetline Finland Oy:n kanssa. Sama työntekijäyhdistys on tehnyt työehtosopimuksen myös EW Finland Oy:n kanssa, jonka ainoa hallituksen jäsen on, jälleen, Hans Jonasson. Viimeksi mainittu työehtosopimus on tehty sellaiselle toimialalle, jossa on voimassa oleva yleissitova työehtosopimus. Kumpaankaan työehtosopimukseen ei ole kirjattu euromääräisiä palkkoja tai muita lisiä ja korvauksia, vaan niistä sopimuksen mukaan "sovitaan erikseen".

Merenkulun ammattiliitot eivät hyväksy työnantajien perustamia työntekijäyhdistyksiä. Suomen Vapaat Merenkulkijat ry ajaa vain työnantajan intressejä.

Helsingissä 20. huhtikuuta 2022

Suomen Merimies-Unioni SMU ry
Kenneth Bondas / puheenjohtaja
+358 40 456 0245

Suomen Laivanpäällystöliitto ry
Johan Ramsland / toiminnanjohtaja
+358 40 667 2227

Suomen Konepäällystöliitto ry
Robert Nyman / toiminnanjohtaja
+358 50 454 2767